

მშენებელი

№ 21

მ

შ

ენ

ბ

ე

ნ

ო

პ

1917

შინაარსი. დეკლარაცია—ეშაკი პატარა ფელეტონი (წერტილები)—მორიელი ხეში ოჯახი—კოლო შოკინთვა აღზურინი. კიდევ კანეთი—ეშაკი ნაწვევები ი. ტოფაძე. სინდისი—თარ. ა-დბიპენტასი. მარსელიოზა—რო-

კოკო. ფოსტა.—კ. კარაკატშვილი. თავისუფლების გზაზე—ოსკ შლინგი. ბოსფორის პირად შ. ქიქოძე. მეფე—შ. ქიქოძე. ბიუროკრატიულ წრეებში ოს. შლინგი...

თავისუფლების გზაზე

ო.ი. შლინგი.—

რა დაბრკოლებანი უნდა სძლიოს რუსეთის რევოლუციამ, რომ სამშვიდობო-ში გავიდეს.

დესკლარაცია ეშმაკისა

ქ. თფილისი. მაისის 21.

ა მ ხ ა ნ ა გ ე ბ ო!

მ ო ქ ა ლ ა ქ ე ნ ო!

ა ვ ო ს უ ლ ე ბ ო!

ჩემს ჰარტიში საეშმაკოთ შემოსულებო!

წუთით არა სთვლემს «დროებითი» ჩვენი მთავრობა,
ვის ჯოჯოხეთიდან დანაკისრა წესთა მუარობა.

უკვე დაწესდა ეგელა დარგის კ ო მ ი ს ა რ ე ბ ი,
(მასში შედიან მოლექსენი და მსატვარები!)

დაარსდა «საბჭო რჩეულ მკოსანთ დეპუტატების»
(ლექსნი ჩვენს ჟურნალს აწ უსომოთ შეემატების!)

დაარსდა «საბჭო დეპუტატთა ეშმაკ მსატვარების»
(კარტიკატურა აწ ჩვენ აღარ მოგვენატვარების!)

დაარსდა «საბჭო დეპუტატთა ჰროსის მწერალთა»
(ჩვენთან სურთ მათაც დაიბეჭტონ უსუების კალთა!)

ვხსნით «ბ ი უ რ ო ე ბ ს»

და ვაარსებთ

«მ რ ო მ ი ს კ ა ვ შ ი რ ე ბ ს»

(საერთო ძალით რომ ვუწამლოთ თქვენს გასაჭირებს!)

სარაიონო და საუბნო «კ ო მ ი ტ ე ტ ე ბ ი»

გვაქვს საჭიროსე ასჯერ უფრო წანამეტები.

უმთავრეს საგანს

ჩვენი თქვენზე მსრუნველობისა,

შეადგენს: კ ა ნ ს ჯ ა

ბატონ მ ა რ ს ი ს სულელობისა.

განსრახული გვაქვს მოვიწვიოთ

«კ ო ნ ფ ე რ ე ნ ც ი ა»

(დამფუძნებელი კრების ექმნეს კომპეტენცია!)

მას ევალება ჰირველ ყოვლის

«ა მ ი და ს ა ვ ი»

(ერთობ მიძივა, მეგობრებო, ეგ საკითხავი!)
 ჩვენ ანგელოზებს სანატიოს ვუდგენთ ზირობებს
 და თუ ვარუოფენ, ჩვენი ჯარი კვალად იომებს,
 მაგრამ ჩვენ ვებრძვით, ვისაც შესწევს ბრძოლის უნარი,
 და არა იმით, ვინც ბრძოლაში მონადუნარი
 ბედმა გასწირა და დაეცა ბრძოლის ველზედა,
 ან შეპრობილი სძევს რწეილეთში სარეცელზედა,
 ჩვენს, ჯოჯოხეთის ძლევა-მოსილ მებრძოლ ზარტიას
 ვერვინ შესწამებს უძრობას და ანატიას.
 აბა ვინ იტყვის: მსღალიაო სხა ეშმაკისა?
 შეძირცხვებს ბაგე (თუ არსებობს) მიქმელი ძაგისა!)

მაგრამ ჩვენ არ გვსურს

ა ნ ე ქ ს ი ა,

კ ო ნ ტ რ ი ბ უ ც ი ა

(კმაყოფილი ვართ ბედსა ჩვენთვის რაც მოუცია!)
 თქვენი მათრახი, მეგობრებო, რაც უნდა მოხდეს,
 ზირქვე დაცემულ მტერთა ჩვენთა არ უნდა მოხვდეს.
 განა დაცემულს სავალალოდ ის არ ეყოფა,
 რომ შერცხვნილი თავი არსად გამოეყოფა?

ე რ ო ვ ნ უ ლ კ ი თ ს ვ ი ს

ეურადლებას და სიმზატიას

სახელმძღვანელოთ დავაკისრებთ ჩვენსა ზარტიას.

«თ ვ ი თ კ ა მ ო რ კ ვ ე ვ ი ს»

ნებას ვაძლეუთ ჩვენ ეროვნებას

(ისე მოეწეონ, როგორც სურდეს მათ გემოვნებას!)

ა ვ ტ ო ნ ო მ ი ა კ ს უ რ თ ს ა ე რ თ ო,

თუ კ ა ნ ტ ო ნ ე ბ ი,

მოდით, მიირთვიეთ, დღეს ძეფე სართ და ბატონები.

«კ ო ა ლ ი ც ი უ რ ს ა მ ი ნ ი ს ტ რ ო ს»

არა ვეოფთ ვარსა,

თუ ანგელოზნი ინებებენ, მოგაცემენ მხარსა.

(რა ვუყოთ მერე ჩვენი ქვეყნის ბურჟუაზია

თუ აჯანუების საქმეებში ცოტა ნახსია?)

მთავარ ბორკილათ წესთა ახალთ დაარსებისა,

ჩვენ მიგვანნა მძიმე კითხვა

ფ ი ნ ა ნ ს ე ბ ი ს ა.

და, აი ამა მოსასრებთ, იმედით, რწმენით

«საჯოჯოხეთო ს ა შ ი ნ ა ო

ს ე ს ს ი გ ა ვ ს ს ე ნ ი თ».

ყოველი წევრი თავისუფალ ჯოჯოხეთისა თვით უნდა იეოს გამტყდელი თვისის ბედისა.

ვალდებულია ჩვენი სესხის ო ბ ლ ი გ ა ც ი ა მან შეიძინოს და მით ისხნას მთელი ნაწიან.

განსაკუთრებულს მისწრაფებას

და სიუვარულსა

ჩვენ მივაკუთნებთ რწმენის საკითხს

და ა გ რ ა რ უ ლ ს ა.

სსგათა მამულებს დაუფლეთ თავით, ფეხებით,

(მხოლოდ ამას გთხოვთ: ჩემს ქონებას ნუ შეეხებით!)

ეშმაკ

ზ ა ტ ა რ ა ფ ე ლ ე ტ ო ნ ი

წესრიგები.

მკითხველს უკვე მოეხსენება, რომ ქ. პეტროგრადში დაარსდა ორი საზოგადოება:

- ა) შავი წერტილი და
- ბ) წითელი წერტილი.

ერთი შეხედვით წერტილი ყოველად უფლებელი გრამატიკული დაწესებულებაა, რომელიც საქმეს უჭირვებს საბარლო მესამე კლასის მოსწავლეს და ისიც მხოლოდ „დიქტანტის“ წერის დროს. სხვა, გარეშე ამისა, არავითარ ზიანს აღაშინი წერტილიდან თითქმის არ უნდა ნოელოდეს. მეტსაც ვიტყვი! გეომეტრიული წერტილი თავისთავად არც კი არსებობს, იმისი მხოლოდ წარმოდგენა შეგვიძლია.

მიუხედავად ამისა რევოლიუციის დაწყებისთანავე ქ. პეტროგრადში დაარსდა „შავი წერტილის“ ორგანიზაცია. მაგრამ დღეს ყოველივე „შავის“ საწინააღმდეგოთ არსდება „წითელი“, ამიტომ „შავი წერტილის“ მყისვე გვერდით ამოეტუზა „წითელი წერტილი“.

დღევანდელი ჩემი წერილის მიზანია, გავარკვიო პატივცემულ მკითხველთა წინაშე პროგრამა მინიმუმში აღნიშნულ „წერტილ-პარტიებისა“.

ყველა პარტიას მხოლოდ მისი თეორიული პროგრამითა და პრაქტიკიული ტაქტიკით გაიცნობ კაცი, მაგრამ ამ მხრით ორივე ზემოაღნიშნული ორგანიზაცია, ჩვენდა საბედნიეროთ, მოიკოკლებს. მათ ჯერ-ჯერობით არ გააჩნიათ დამუშავებული პროგრამები და არსებითად არც არაფერი ცხოვრებაში გაუტეფიბიათ. ჩვენ ხელთა გვაქვს მხოლოდ მათი დეკლარაციებია და აი ამ დეკლარაციათა მიხედვით ცოტათ თუ ბევრათ შეგვიძლია აღლო აკართვით მათ ავკარგიანობას.

დეკლარაცია „შავი წერტილისა“

ნებითა ღვთისათა და კუროხვევითა რეაქციისათა იმ მკვიდრსა და შეურყვეველ საფუძველზე, რომელსა ეწოდების „ქეშმარიტ რუსთა კავშირი“, დაარსდა უძლვეელი ორგანიზაცია „შავი წერტილისა“. კავშირსა მას მფარველობს უკვდავი სული რასპუტინისა, სტოლიპინისა და წმიდათა მინისტრთა ჩვენთა პეტრე პავლოვლთა. ძალა ჩვენი განუზომელ არს და რიცხვი უმრავლეს ვარსკვლავთა ცისათა.

სიმხვევე და სიამაცე „შავ წერტილელთა“ სდგას უმაღლეს კაცობრიობის ნახულთა ყოველთა და უანგარობა მათი უმაღლეს თავგანწირულთა მინისტრთა ნიკოლოზ მეორისათა.

მიზანი არსებობისა ჩვენისა არს მარტივი და მასთან დიადი, ვითარცა საშუალება მის განხორციელებისა. უშიშარ რაინდთ „შავი წერტილისა“ ევალეზათ განწმენდა რუსეთისა მანვე წვერთაგან და აღდგენა იმისი, რაც ანაზღეულად დაემხო თებერვლის ბოლო რიცხებში. პირველ ყოვლისა „შავი წერტილი“ მიზანში იღებს რევოლიუციის ხელმძღვანელთ და მოკრძალებით აცნობებს მათ, რომ ამქვეყნიური არსებობა მათი წინასწარ განსაზღვრულია და თითველ ბელადს რევოლიუციისას აქვს ნება ცხოვრებისა იმ დრომდე, რომელიც ნაჩვენებია „შავი წერტილის“ კავშირის კალენდარში.

ესე ცნობა უკვე გაეგზავნა ბ-ნთ: კერენსკის, ჩხეიძეს, წერეთელს, სკობელევს და სხვ., რომელნიც სამართლიანად უნდა ელოდენ ჩვენი დადგენილების სისრულეში მოყვანას.

„შავი წერტილი“.

დეკლარაცია „წითელი წერტილისა“.

ნებითა ხალხისათა და მფარველობითა მუშათა და სალდათთა საბჭოებისათა ქ. პეტროგრადში და-არსდა ორგანიზაცია „წითელი წერტილისა“. ორგანიზაცია არ არის პარტიული, არამედ პრაქტიკული. მიზანი მისი რთული და მნიშვნელოვანია, სახელდობრ: გაღრმავება და გაფართოება „შავი წერტილის“ დაწყებულეზათა.

ამგვართ, ორგანიზაცია „წითელი წერტილისა“ აცხადებს:

ა) ყოველი აქტი „შავი წერტილისა“ ჩვენ შორის მოიპოვებს ერთველ ზიმდევარს და მათი ძახილი გამოძახილს.

ბ) თითველ აღკვეთილ რევოლიუციონერს საიქაოს გზაზე მცველად გავაყოლებთ ათ რეაქციონერს.

გ) მუშათა და სალდათთა საბჭოს თავმჯდომარის ნიკოლოზ ჩხეიძის ამაღლაში უკვე ჩანიშნულია აღიუტანტებათ ნიკოლოზ რომანოვი დაბალი და ნიკოლოზ რომანოვი მაღალი.

დ) „წითელი წერტილის“ ორგანიზაცია ეცდება თითველ ბელადს რევოლიუციისას მცველად გაყოლოს იმავე სახელობის რეაქციონერი, მაგრამ

თუ გარემოებამ მოითხოვა ეს მუხლი შეიძლება შესწორებულ იქნას.

პატივისცემით მთავარი კომიტეტი:

„წითელი წერტილისა“.

ამგვართ წერტილთა შორის სრული შეთანხმება და საქმის განაწილება მოხდა: ერთი იწყებს, მეორე აფართოებს და აღრმავებს პირველის დაწყებულეზას. ჯერჯერობით ორივე წერტილი მხოლოდ თეორიულ მსჯელობაში არიან და მათი არსებობა ასე ესთქვათ გეომეტრიულია.

მაგრამ ჩვენ სრული იმედი გვაქვს, რომ ისინი შემდეგშიც ასეთ მდგომარეობაში დარჩებიან.

მორიელი.

ჩ ე მ ი თ ჯ ა ნ ი

პარტიული შემადგენლობა ჩემი ოჯახისა სრულიად მარტივია.

უფროსი ვაჟი, არჩილი, მასწავლებელი მეცხრე საევაო გიმნაზიისა, თითქმის მეთვე წელიწადია კადეტათ ითვლება და, თუ არ ვცდები, პარტიაშიც საპატიო ადგილი უქირავს.

იმის მომდევნო ნინა, ვიდრე ქმარს გაჰყვებოდა „ავტონომისტკა“ იყო, ხოლო შემდეგ ქმარმა აიყოლია და ესერკა შეიქმნა. ახლა კი, როცა დაქვრივებული ოჯახში დამიბრუნდა, გატაცებული „ნაციონალ-დემოკრატიკა“.

მეორე კურსის სტუდენტი, შაქრო, ჯერ კიდევ სათავად-აზნაურო გიმნაზიიდან ატარებდა სოციალისტ-ფედერალისტის სახელს (ააშენოს ღმერთმა მათი ოჯახი, სტიპენდიაც ამისთვის დაუნიშნეს) და მას შემდეგ განუყრელად იმავე გზას ადგია.

გიმნაზიის მერვე კლასის მოსწავლე, ნიკა, აშკარა სოციალისტ-რევოლიუციონერია, დღევანდელ პირობებშიც ტერორის მომხრეა და როცა ლათინურის მასწავლებელს კალოში წყალი ჩაუსხეს, იგი აქტიურ როლს თამაშობდა.

ჩემი ობოლი ძმისწული, ლადო, პარტიულ სოციალ-დემოკრატთ ითვლება, ხოლო იმისი დაივლენ მხოლოდ მოისოციალდემოკრატიკებს.

პატარა, 4 წლის დათოს ყველა ანარქისტს

ეძახის და ექვს გარეშეა სამართლიანადაც ეძახიან. დასასრულ, მე და ჩემი მეუღლე მარიამი აშკარა ხელიგანებათ ვართ აღიარებული.

შეერთებული სხდომა პარტიებისა, ანუ კონფერენცია, უფრო სრული მხოლოდ სადილის დროს არის. დილით და საღამოთი ჩაიზე კრება არასოდეს სრული არ არის, ვინაიდან სხვა და სხვა დროს მიღიან და ბრუნდებიან სახლში პარტიის წარმომადგენელი.

უმეტეს შემთხვევაში კამათს ნინა იწყებს და თუ მესხიერება არა მალატობს თითქმის ყოველთვის ჩემგან.

— უბრალო რუბაშკა სამ თუმანზე მეტი ჯდება და ეს ვაჭატონები დაიწყებენ ხალხს სიმდიდრე არა სჭირია, ერი რაც ..

— მაგილო მოიტა ფული... მოიტა ფული, ფული მინა... მისევე აყოლებს ხოლმე ფულის გაგონებაზე ანარქისტი დათო. იმან არ იცის: არც სტუმარი არც სხვა რამ დაბრკოლება, როცა ფულს მოითხოვს იძულებული ვარ დავაკმაყოფილო, უკეთუ მთელი დღის მოსვენება რათმე მიღირს.

— აბა რომელი სულელი იტყვის, შვილო, ფული და შეძლება საჭირო არ არისო. შენ, შნავს ხოლმე მარიამი.

— არიან, დედი ასეთებიც, -- დასძენს ნიკა, -- აი თუნდა ანარქისტები...

— მაგილო მაიტა ფული, ფული, ფული... კვლავ ბუზღუნობს ანარქისტი დათო. ის კამათის გარეშე სდგას, ვინაიდან ყველაზე მეტათ პრაქტიკული კაცია. იმან ჩნებულათ იცის, რომ ადრე იქნება თუ გვიან, რომელიმე პარტიის წევრი უთუოდ გაიკრავს ჯიბეს ხელს, რომ მის აბეზარ ზმუილს ბოლო მოუღოს.

მართლაც ვინ უნდა იყოს სიმდიდრისა და ქონების წინააღმდეგი, მაგრამ არიან ასეთებიც, -- წარმოსთქვა ლადომ--ესენი, ჩემო მარიამ, ბურჟუები, ანუ აი ჩვენი ნინას პარტიის ხალხია არიან. მაგრამ ისინი მხოლოდ სხვისი გამდიდრების წინააღმდეგი არიან.

კამათში ლადოს ჩარევა, ეს კითხვის გართულებისა და კამათის გამწვავების ხანაა.

არჩილი შესაფერი სიღინჯითა და თავდაქრილობით არკვევს საკითხს ეროვნული ბურჟუაზიის

აღორძინების საჭიროებისას და არაფერი არა აქვს საწინააღმდეგო, თუ საქართველოში სამი მილიონი ქართველი მილიონერი იქნება.

გატაცებული შაქრო აღფრთოვანებით ლაპარაკობს და ამტკიცებს, რომ უმთავრესი საქმე ეს ეროვნულ თვითშეგნება ხალხისა და არა ქონებრივი სიძლიერე. მას დასამტკიცებელ საბუთად მოჰყავს „მეზობელი“ ერი.

მოურჯულბელი ანარქისტი დათო კვლავ დათვინებით განაგრძობს ფულის მოთხოვნას.

ნიკას შეხედულობით შაქრო და მთელი მისი პარტიაც ბურჟუები არიან სოციალისტის ქურქში გახვეულნი. ის ამტკიცებს, რომ უმთავრესი საკითხი არა ფულის საკითხია, არამედ მიწის. მიწის კი თავად-აზნაურობა ჰფლობს და თავად-აზნაურობა კი ნინას პარტიაშია მოკალათებული.

აქ კამათი საზოგადო საკითხებიდან პირადულ ნიდაგზე გადადის და იწვევს არა სასურველ ექსცესებს.

— გეყოფათ, შვილებო, ამდენი ლაპარაკი და ერთმანეთის ქამა. ის გირჩენიათ სადილის დროს სადილი სჭამოთ და მოისვენოთ. ყველანი ერთნი ხართ, თქვენს თავსა და საქმეს მიხედოთ ის გირჩენიათ.

ამ სიტყვების საპასუხოთ ქ-ნ მარიამს მისი პარტიის (ხელიგანური) მუხლებს მოაგონებენ და სთხოვენ, თუ საზოგადოთ საჭირო არ არის სხვის საქმეში ჩარევა, ძვით მან დაიკოს ეს მუხლი და ნუ ერევა იქ, სადაც არაფერი გაეგება.

ამ გაცხარებული კამათის დროს განუწყვეტლივ გაისმის ერთი მტკიცე მოთხოვნა ანარქისტი დათოსი, რომელსაც მოთმინებიდან გამოსული ლადო ამღვეს შაურთან ქალაღდის ფულს და ისიც დუქნისკენ მირბის.

უნდა გამოგტყდე, რომ მე პარტიებში ვერა ვარ მაინცა და მაინც რიგიანათ გარკვეული. ახლა, როდესაც სამოცდამეთორმეტე წელში ჩავდექი, დროც აღარ არის სხვა და სხვა პარტიულ პროგრამებს ჩივუჯდე და მათი აკარგი ვარჩიო. მართალია ხალხურ სიბრძნეს უთქვამს: „სწავლა კაცს სიბრერმდე არ მოსჭარბდებაო“, მაგრამ როცა ეს ანდაზა მოიგონეს მაშინ არც პარტიები იყო და ცხადია იგი პროგრამების სწავლას არ შეეხება.

მე ხშირათ მსმენია ჩემი ხნისა და წრის ხალ-

ხის წუხილი ჩვენში პარტიათა სიმრავლის და მათ შორის გამწვავებულ დამოკიდებულების შესახებ. მათი აზრით, საქართველოში რომ ერთი პარტია იყოს, საქმე გაცილებით უკეთ წავიდოდა. მე ეგ ასე არა მგონია. ჩემის აზრით ზოგიერთ შემთხვევაში მრავალ-პარტიობა უფრო სასარგებლოა, განსაკუთრებით კი სასურსათო საკითხში.

განემართავ ჩემს აზრს. ბატონებო! ჩემს ოჯახში ერთ სუფრაზე ცხრა სული სადილობს. ახლანდელ დროში ცხრა კაცის ხარჯი ძველი დროის ქორწილის ხარჯს უდრის. ჩემთვის პირდაპირ წარმოუდგენელია ისეთი გარემოება, როცა მთელი ოჯახი წყნარათ ეჯდეს სუფრას და სადილის დროს მხოლოდ ჭამაზე ფიქრობდეს. ეს ასე იქნებოდა თუ ოჯახში პარტიული ერთგვარობა იყოს, მაგრამ საბედნიეროთ ეს ასე არ არის. სადილის დასაწყისშივე ატეხილი კამათი დიდათ უწყობს ხელს თანამედროვე მდგომარეობას და იქ, სადაც ცხრა გირვანქა პური იქნებოდა საქირო, ოთხზე გადავდივართ.

სხვა რომ არა იყოს რა, ესეც ისეთი საბუთია, რომლის მეოხებით შეგვიძლია მხარი დავუჭიროთ მრავალ პარტიობას.

კოლო.

მ ო კ ი თ ხ ვ ა.

უწინარეს ყოვლისა მოგიკითხავ ეშმაკო! რაღაც გყელით მომინდა კალამს ხელი შევახო; თუმცა ეხლა მელანი და ქალაღი ძვირია, მაგრამ მაინც არ ძალმიძს დავიღუპო პირია... აბა ასეთ ხანაში, როს ცენზორი არ სუფევს, როცა მათ კაბინეტში კალმები უძრავათ ძევს; წითელ მელნის უშუშები მტვერით გაოსებულა, ძველი „უსტავე-ზაკონნი“ სულ მთლათ მივიწყებულა, როგორ უნდა დავჩუმდე, შევაწებო ბაგენი? განა ცოტა დუმილში განვლე მე ჩემი დღენი?! არა, ეხლა მეცა მსურს აღვიმადლო ტონია, მინდა: ხშირათ დავსწერო პაწა ღელეტონია*), ზოგ წერილმანებს შევეხო, რაც კი არა ბრძნულია,

მსხვილ-მსხვილ თემებს, ძმობილო, არა ვარ ჩვეულია! დეე რთულსა საკითხებს სჭრიდენ დიდი მწერლები, ვფიცავ ალლასს, აროდეს მათ არ შევეცილები. მე მაქვს ჩემი მიზანი, ჩემი გზა და ფონია, (ამ სიტყვისთვის, ეშმაკო, არ გამიკცხავ, გონია***) ვისაც რა ეხერხება, მითი დაკმაყოფილდეს, ეხლა ისეთი დროა—ყველანი უნდა ბუბოდეს. მაგრამ ზოგჯერ თქმასაცა დაედების სახლვარი, თუ საქმისთვის დუმილი გამოსადეგი არი. მაგალითათ, ბევრს ბუბოენ ჩვენში ზოგი მწერლები, (აი, თუნდა ავილოთ „სახალხო-ზვირთელები“). რას ამბობენ, რა უნდათ, რისთვის სტკივათ გულია! ეს ყველასთვის ცხადია, კარგათ გაგებულა. „საქრთველოც“ ბანს აძლევს ამ „საქვეყნო“ გმი-რებსა,

(აბა, ქართველი ქართველს, როგორ გააწბილებსა). ჰო-და უხმატკილებენ, საქმეს კი არ ჩივიან, სიტყვებს აბრაზუნებენ, რაც მოხვდებათ ყვირიან. ჩვენ რომ მათ დავუჯეროთ—უნდა დავყოთ ძალები, ჩვენეი ხელით გავსქედლოთ ჩვენეი ბორკილები! რეები არ გაისმის, ვინ უწყს, რას არ ამბობენ, ახალ ახალ „პროგრამებს“ აცხობენ და აცხობენ! თუმცა არავინ უსმენს, ტყვილა ოფლათ დნებიან, ქარის წისკვილთან ბრძოლით ძალზე იქანცებიან! ჩვენ მათაც ნუ მოვალხენთ, გაუქნიოთ „მათრახი“, იმათ აზრთა სავანეს შემოვავლოთ ქახრაკი, რომ შეგუბდეს ერთ ალაგს, ისე არ გაიფანტოს, ისტორიის არქივსა შევიძინოს, ემატოს.

ალბურიონა.

კილებ კახეთი

(დასახრული, იხ. № 20).

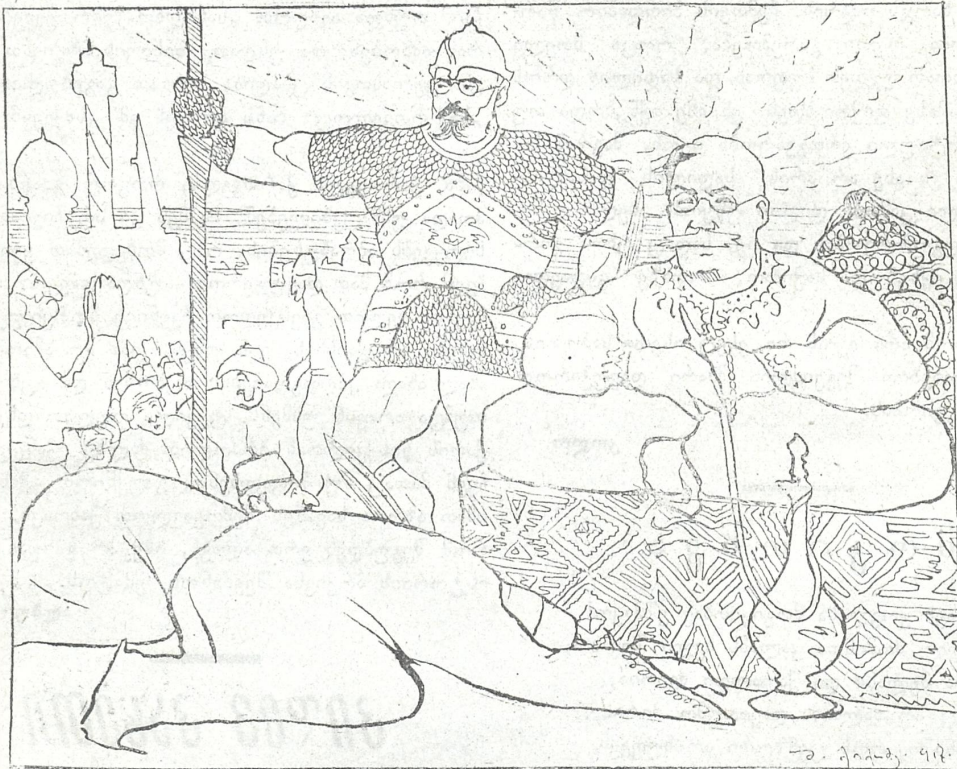
წინა წერილში დამავიწყდა მეთქვა, რომ ქალსილნალს გვერდით უზარ მზარი ციხე აქვს. ისტორიული ცნობები ამ ციხის შესახებ მე ხელთ ვერ ვიგდე; ეტყობა მხოლოდ რომ ის ძველის-ძველი ნაშენია. ციხეს ორი კარები აქვს: „მომხიბლავი“

**) პირიქით, ეს თქმულებატ ერთობ მოსაწონია!

*) უნდა ვსთქვათ, რომ განზრახვა ფრიად მოსაწონია!

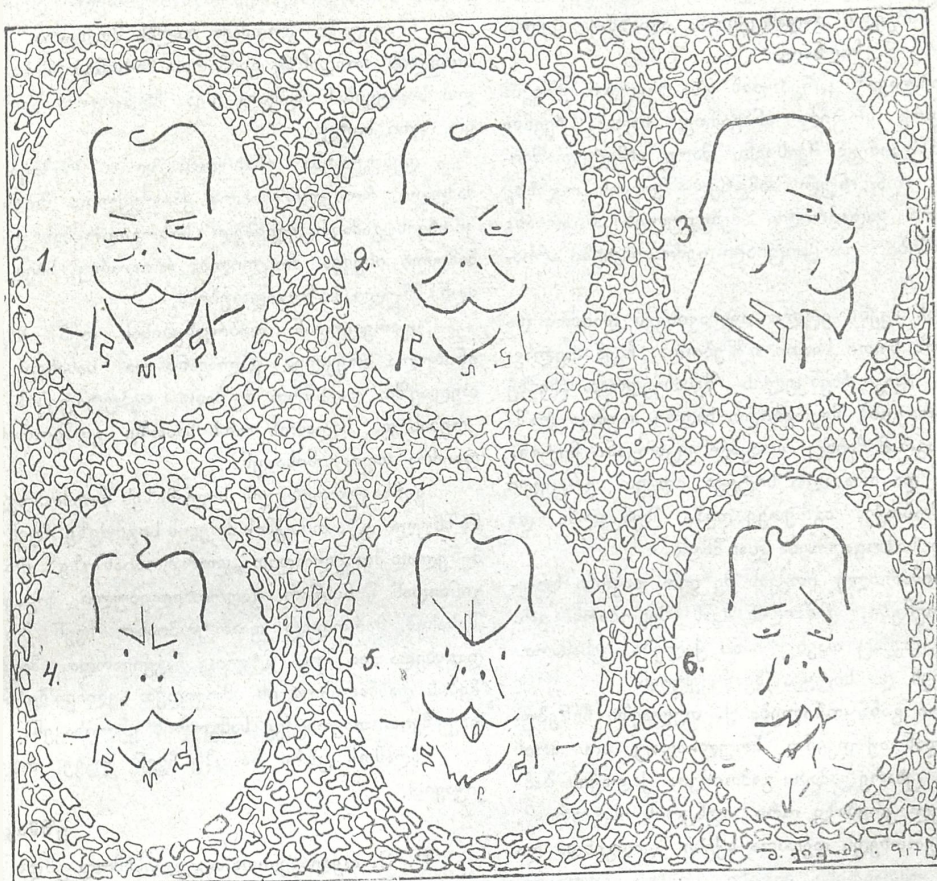
ბთსუტლის პინაქ

მილიუკოვი და გუჩკოვი სტამბოლის ანექსიის შემდეგ იღებენ დამორჩილებულ თურქთაგან კონტრიბუციას.

მ ე ზ ე

1.

კარისკაცი. მეფევ! ქალაქში შიმშილობაა!
 აღარც პური აქვთ, აღარც მქადები.
 მეფე. მერე რა უშავს? . პური რათ უნდათ,
 დაჯდენ და სჭამონ შოკოლადები.

2.

კარისკაცი. მეფევ! ღუმელში მღეღვარებაა...
 ხალხი იმითგან მოითხოვს შველას.
 მეფე. ღღესვე გარეკეთ მეტიჩარები!
 თითო პანდური ამოსცხეთ ყველას!

3.

კარისკაცი. მეფევ! ქუჩებში ბრძოლა დაიწყო,
 შეიარაღდენ ურჩი მონები.
 მეფე. მყისვე აცნობეთ პროტოპოვსა:
 მზათ იყოლიოს „ფარაონები“.

4.

კარისკაცი. მეფევ! მხედრობაც მეშვებს მიემხრო
 მინისტრი ყველა დაქვრილია.
 მეფე. მოუხმეთ ჩემსა ერთგულ გვარდიას.
 ჰა ტელეგრამა, ჰა წერილია.

5.

კარისკაცი. მეფევ! გვარდიაც უკვე გადადგა,
 და ღროშას წითელს ის აფრიალებს.
 მეფე. მაშ მო, გავუხსნათ ბრძოლისა პირი
 ჩემს მოკავშირე გერმანელთ ძალებს.

6.

კარისკაცი. ბ-ნო ნიკო მდღიერ ხალხმა
 თქვენ მეფობიდან გადაგაყენა.
 ეშმაკი. მეტის სიამით მეფეს თვალბზზე
 ცრემლი მოადგა. დაება ენა.

და „გულსაკლავი“. რუსულათ ამას უფრო პოეტურათ ამბობენ: ворота „очарованія“ и „разочарованія“. პირველი გადასცქერის ალაზნის ველს, ხოლო მეორე ქ. სიღნაღს.

„მომხიბლავი“ კარბ-დან გზა ხვეული ეშვება დაბლა ვიღრე სოფელ ანაგამდე, სადაც ჩვენმა ექსპედიციამ მცირედ შეისვენა მათე ახმეტელაშვილის ეზოში. აღნიშნულ ახმეტელაშვილის ოჯახზე ქიზიყში ერთი გადაქრილი შეხედულებისა არიან: „იმათსა ქათმებიც კი ცოციალ-დემოკრატები არიანო“.

ანაგიდან ჩვენი ეტლი თელავისკენ დაიძრა და უკვე საღამოს ხუთი საათი იქნებოდა, ჩვენ თელავში მივედით. აკაკი ჩხენკელის შესახვედრათ (ჩემზე აღარ ვლაპარაკობ) შეკრებილი ხალხი თუმცა დაშლილიყო, მაგრამ მაინც მრავალრიცხოვანი მიტინგი გაიმართა და მრავალი სიტყვა ითქვა. ვრცელი სიტყვა წარმოსთქვა აგრეთვე დეპ. ჩხენკელმა და ნასიამოვნები საზოგადოება დაიშალა.

უნდა სიმართლედ ითქვას მე ვერ დავრჩი სრულად ნასიამოვნები, ვინაიდან ჩემს მეგობარს გრ. ბურჭულაძეს ვილაც თავხურიანი ქალები უსამართლოდ მოექცენ და სიტყვა შეაწყვეტიეს.

სულიერი განწყობილება ქ. თელავში ჩინებულა, ვინაიდან აქ ღვინო სრულიადაც არ არის აკრძალული. ცხარე კამათი გამოიწვია ქალაქის ბანკში გამართულ კრებაზე ორი იუნკრის ისტორიამ. კრების სამ მეთხედს დედათა სქესი შეადგენდა და ჩემის აზრით უმთავრესი მიზეზი კრების ცხოველყოფლობისა სწორეთ ეს იყო.

საქირაა აღინიშნოს ის გარემოებაც, რომ როგორც სიღნაღში, აგრეთვე თელავშიც დედათა სქესის უმ. ავლესობა ნაციონალურ პარტიებში არიან დარაზმული. „ნაციონალ დემოკრატების“ სასახლეოთ უნდა აღვნიშნო, რომ მომდერალთა გუნდი მათ მიერ შეკავშირებული სამაგალითოდ შეიძლება ჩაითვალოს ქართველ მომდერალთა გუნდებისათვის. განსაკუთრებით აღტაცებაში მომიყვანა მათ მიერ კახურ მრავალ-ჟამიერის შესრულებამ და მე რომ თელავში ცეცხოვრობდენ მარტო ამისთვის ჩავეწერებოდი აღნიშნულ პარტიაში.

ხუთ მაისს დილით მე (აკაკი ჩხენკელი თავისთავად იგულისხმება) სოფელ ყვარელისაკენ გავემგზავრე. მშვენიერი გზა და მშვენიერი სამგზავრო

დღე დარჩა. სოფლის საზღვრებზე შემოგვეგება ცხენოსან მილიციონერთა რაზმი წითელი დროშით.

სოფელში დიდძალ ხალხს მოეყარა თავი და სოფლის მოედანზე გაიმართა მიტინგი. მისასალმებელი სიტყვების შემდეგ დეპ. ჩხენკელმა წარმოსთქვა ვრცელი სიტყვა.

დებუტატმა ინახულა ილია ჭავჭავაძისეული მამული, რომელიც ახლა ქართველთა შორის წერა კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებას ეკუთვნის. მამული ისევა მოვლილი, როგორც სხვა ქონება აღნიშნული საზოგადოებისა.

ყვარელიდან დაბრუნებისას დეპ. ჩხენკელმა ინახულა ერეკლეს გალავანი და სასახლე ქალაქ თელავში. დაეწრო მუშათა დებუტატების საბჭოს კრებას და საღამოს ოთხ საათზე გომბორის გზით დაიძრა თფილისისაკენ.

განსაკუთრებულს სილამაზეს წარმოადგენს აღნიშნული გზა თითქმის მთელს სიგრძეზე. ჩვენ მოუთმენლად მოველოდით „ფორტაპიანოზე“ მოღწევას, ვინაიდან წინასწარ გაფრთხილებული ვიყავით მის შესახებ. მართლაც ფორტაპიანო ჩვენ მოშლილი დაგვხვდა და შიგ ეტლიც ჩავვივარდა, მაგრამ მუშების დახმარებით ის ამოვიღეთ კლავიშებიდან და დავეშვით თავთავქვე სამგორის ველისაკენ.

საღამოს ცხრა საათზე ჩვენ უკვე თფილისში ვიყავით.

ეშმაკი.

P. S. თელაველთა საგულისხმოდ უნდა ვსთქვა, რომ მე არც იქაური მოღვაწენი დამიტოვებია უყურადღებოთ და თუ მათი სურათი ამ ნომერში ვერ იბეჭდება ეს სხვა მიზეზს უნდა მიეწეროს, ვიღრე მათდამი ჩემს უყურადღებობას.

—კი.

ნ ა წ ე ვ ე ტ ე ბ ი .

აღარ მცალია, ბებია ჩემო,
 ნულა მაგზაენი ვარდის საკრფეთ,
 მებრძოლ გმირებსა სიმღერებს უთხზავ,
 დღეს მოძმევებსა ის ენატრებათ.
 შე მებრუხუნა რომ მიმტკიცებდი:
 ოქროს კერპები ჩვენთვის თავს სდებდენ!

მე კი შეიხედე, რომ მოძმეთა ძელებს
ოქროს ფულეებზე ახურდავებდენ.

* * *

ნუ მეტყვიტ ისეთს ამბებს, არაკებს,
ნურც წამიკითხავთ ისეთს წიგნებს რომ
სვედის აღმური გულში აღმენტოს
და სიმწუხარის ცრემლი დავღვარო.
არა, მე მინდა მწუხარის სივრცეშიც
გმირის სიმღერამ აღანთოს გული;
და მზიარულათ მეც გვერდში უდგე
სულით ძლიერი, განახლებული.

* * *

გულშინ წერილი მომწერა ლეომ:
—ოდეს ბრძოლის ველს ჰხანდა სისხლის
ტბა,

მეც დამაჩოქა დუმდუმის ტყვიამ
და ამაღლიჯა ნახევარი ყბა.
ეგ, ნემეზიდავ, შენ განიკითხე
ოდეს მოართვან ომის ღმერთს წინა:
მარტომ მიირთვა ლეოს ყბის ხორცი,
თუ მასთან ერთად ბევრმა ილხინა?!

იხ. ტოფაძე.

სინდისი

ვ. მ. დორაშვილისა.

ეს ჩემო სულიკო, მოხდა ძველათ, უხსოვარ
დროს, როცა ჯერ კიდევ მატინან არ იწერებოდა.

მართალია, იმ დროშიაც ხშირათ შეგბოდენ
ადამიანები სისულელეს, — მაგრამ ამ სისულელეს
მაშინ არავინ სწერდა. და ეგებ სწორეთ ამისთვისაა
ჩვენი წინაპრები ბრძენებათ რომ წარმოგვიდგენია.

აი სწორეთ იმ უხსოვარ დროს იშვა ქვეყნათ
სინდისი.

დაიბადა ის ჩუმსა და მშვიდ ღამეში, როცა
ყველაფერი ფიქრის მორცევი სცურავს.

ჩაფიქრებულია მთვარის სხივებზე ვერცხლის-
ფრათ მოლაპლაპე მდინარე, ჩაფიქრებულია ლერ
წამი, ჩაფიქრებულია ბალახი, ჩაფიქრებულია ცა ..
სრული სიმშვიდეა, სრული სიწყნარე.

დღისით ყველაფერი ხმაურის, ყველაფერი
მოძრაობს, სცოცხლობს, ღამით კი ყველაფერი
სდუმს, ყველაფერი ფიქრს მისცემია.

მცენარეები ღამით იგონებენ ფერად ყვავილებს,
ბუბულები სთხზავენ ტკბილ ჰანგებს, ვარსკვლავე-
ბი კი — მომავალს.

აი ასეთ ღამეში, როცა ყველაფერი ფიქრობს, —
იშვა სინდისი.

ის დაიბადა დიდრონი ღრმა თვალებით, რო-
გორც ესა აქვს ყველა ღამის ფრინველს. მთვარის
შუქმა მკრთალად შეღება მისი სახე. ვარსკვლავმა
კი ცეცხლი დაწთო მის თვალეებში.

და იწყო სინდისმა ქვეყნათ სიარული.

სცხოვრობდა ის არც ავად, არც თუ კარგათ.
სცხოვრობდა როგორც ქოტი.

დღისით მას არავინ ელაპარაკებოდა. აბა ვის
ეცალა მისთვის.

იქ სახლს აშენებდენ, იქ არხები გაჰყავდათ.

თუ გაბედავდა და მივიდოდა ვისმესთან, ეს
უკანასკნელი ყოველ დონეს ხმარობდა, რომ თავი-
დან მოეშორებია იგი.

— განა ვერა ხედავ, რა ხდება გარშემო, —
უყვიროდა ის სინდისს, — აი აქ ქვეებს ეზიდებიან,
აქ კუნძებს მოაგორებენ, აქეთ ცხენები მოდიან.
დიდი სიფრთხილე გქირია, რომ თვით არ გაგქცილი-
ტონ და საიქიოსკენ არ გაგისტუმრონი რა დროს
ლაპარაკია!

სამაგიეროთ ღამით ის უფრო თავისუფლათ
დადიოდა.

ის შედიოდა მდიდართა სასახლეებში და ღა-
ტაკათა ქოხმხებში.

ფრთხილათ შეეხებოდა მძინარეს. მძინარე ილ-
ვიძებდა. დაინახავდა ღამის სიბნელეში სინდისის
ანთებულ თვალებს და ეკითხებოდა:

— რა გინდა?

— დღეს შენ რას შერებოდი? — ჩუმად ეკით-
ხებოდა სინდისი.

— მე რას ვშერებოდი? მგონი არაფერი ისეთი
ჩამიდენია-რა.

— აბა დაფიქრდი..

— მოიცა... ჰო... ეგებ..

სინდისი სტოვებდა მას და მიდიოდა მეორეს-
თან, გამოღვიძებული ადამიანი კი ვერ იძინებდა,
დილაშდის სულ იმაზე ფიქრობდა, თუ რა აკეთა
დღისით. ბევრი რამ, რაც დღის ღრიანცელოში არ
ისმოდა, — ისმოდა ჩაფიქრებულ ღამის სიმშვიდეში.

იშვიათი იყო ადამიანი, რომელსაც მოსვენებით
დასძინოდა.

ყველა უძილობამ შეიპყრო.

მდიდრებს ვერ უშველეს ვერც ექიმებმა, ვერც ბანგებმა.

წარმოიდგინეთ თვით ბრძენ ლი-ხან-ძუსაც კი ვერ მოეძებნა საშუალება უძილობის მოსაშორებლათ.

ლი-ხან-ძუს კი ყველაზე მეტი ფული, ყველაზე მეტი ადგილ-მამული და ყველაზე მეტი სახლები ჰქონდა.

ამიტოვაც ხალხი ასე ფიქრობდა:

— „რადგანაც მას ყველაზე მეტი სიმდიდრე აქვს,— ალბათ ჰქუაყ ყველაზე მეტი ექნებაო“.

და ეძახდნენ მას ბრძენს.

მაგრამ თვით უბრძენი ლი-ხან-ძუც იმავე ავად-მყოფობით ყველაზე მეტათ იტანჯებოდა და არც იცოდა რა ექნა.

ლი-ხან-ძუს თავისი ცხოვრება ისე მოეწყო, თავისი სიბრძნის წყალობით, ისე გაება ქსელები, რომ ვინც კი მის ახლო ცხოვრობდა ყველა მისი მოვალე გამხდარიყო და მთელ თავიანთ ნაშრომს მისი ვალის გასტუმრებას ანდომებდნენ.

როგორც ბრძენმა, მან კარგათ იცოდა ამა თუ იმ შემთხვევისათვის შესაფერი ზომების მიღება.

აი მაგალითად, როცა რომელიმე მოვალე მას რასმეს მოპარავდა, რაიც არც თუ ისე იშვიათად ხდებოდა, ლი-ხან-ძუ ლაზათიანად მიბეგვავდა მას, მიბეგვავდა ისე ბრძნულათ და სპაგალითოდ, რომ მის შემხედვარეს გულწიფრ არ გაეტარებია ქურდობის სურვილი.

დღისით ეს მართლაც ბრძნული მოქმედებათ გამოდიოდა, რადგანაც ცემის და მით უმეტეს ლაზათიანი მიბეგვის ყველას ეწინაოდა.

მაგრამ ღამე სულ სხვანაირ აზრებს აღუძრავდა თავში ლი-ხან-ძუს.

— რისთვის იპარავს?— ეკითხებოდა ის თავის თავს,— იპარავს იმისთვის, რომ შიამა, საქმელი რა აქვს. რისთვის არა აქვს? იმისთვის, რომ დრო არ რჩება თავის საზრდოს დასამუშავებლათ, მისი მთელი დღის შრომა ჩემი ვალების გასტუმრებას უნდება.

ასეთი უცნაური ფიქრებისაგან ჩვენს ლი-ხან-ძუს ხან-და-ხან კიდევ გაეცინებოდა.

— დახე როგორ ყოფილა გამოდის თითქოს, მე გამქურდეს და დამნაშავეც მე ვარ!..

იცინოდა ლი-ხან-ძუ, მაგრამ ძილი კი მაინც არ ეკარებოდა.

ამ უძილო ღამეებმა ლი-ხან-ძუ ბოლოს იმ ზომამდე მიიყვანა, რომ მან, მიუხედავად მისი სიბრძნისა, ერთხელ ასე განაცხადა:

— მე ვუბრუნებ ჩემს მოვალეებს, მთელ ფულს, მიწა-ადგილს და სახლებსო“ მაგრამ ამ სიტყვების გაგონებაზე ლი ხან-ძუს ნათესაეებმა საშინელი ტირილი და გოდება ზორათეს:

ეს ყველაფერი უძილობის ბრალია! უძილობამ გადაარია ბრძენი ადამიანიო.

ექიმებმაც ეს დაამოწმეს.

გავარდა ხმა:

— ყველაფერში სინდისია დამნაშავე! თუ უბრძენი კაცი ასე შეიშალა ჩვენ რაღა გვეშველებაო“? ყველა შეკრთა და შეშინდა: მდიდრებიცა და ღარიბებიც.

ყველა წუწუნებდა და ჰგოდებდა:

— მე უძილობით მტანჯავს „ის“!

— მეც!

— მეც!

მდიდრებზე უფრო ღარიბები შეშინდნენ:

— ჩვენ ყველაზე ნაკლები ქონება გვაქვს,— ცხადია ჰქუაყ ყველაზე ნაკლები გვექნება! რაღა ეშველება ჩვენს პაწაწინა ჰქუეებსო“!

მდიდრები კი ასე ამბობდნენ:

— ხედავთ როგორ აშინებს „ის“ ღარიბ ხალხს, ჩვენი ვალა სულ რომ არა იყოს რა, ღარიბებს მაინც დავეხმაროთ!

ყველამ სჯა და ფიქრი დაიწყო, შესახებ იმისა, თუ როგორ მოეცილებიათ თავიდან სინდისი, მაგრამ ამაოდ, ვერაფერი გამოიგონეს.

ქალაქ ნანკინში იმ დროს სცხოვრობდა ერთი შესანიშნავი ადამიანი, სახელად ა-პუ-ო. ის ისეთი ბრძენი და ნასწავლი იყო, რომ სწორი არ ყავდა მთელ ჩინეთში.

ღიღი რჩევისა და თავის მტკრევის შემდეგ ასე გადასწყვიტეს:

— მოდი რჩევა ვსთხოვთ ა-პუ-ოს. იმის მეტს არავის შეუძლია ჩვენი დახმარებაო.

აირჩიეს დესპანები, გამოაწყვეს საჩუქრები და თაყვანისცემით წარუდგენ ა-პუ-ოს.

— დაგვისხენით უძილობისაგან!— შეღალადეს მას მოციქულებმა.

მოისმინა ა-პუ-ომ მათი გაქივრება, ჩაფიქრდა... ბოლოს გაიღიმა და ასე უპასუხა:

— შეიძლება დახმარება! შეიძლება საქმის ისე მოწყობა, რომ მას თქვენთან მოსვლის ნებაც კი არ ჰქონდეს.

ყველამ ყურები სცქვიტა!

აპუ-ომ ისევ გაიღიმა. შემდეგ განაგრძო:

— მოდით შეეთხზათ კანონები. აბა სად შეუძლია გონება-ბნელ ადამიანს იცოდეს თუ როგორ უნდა მოიქცეს; რაა მისთვის ნება დართული და რა აღკრძალულია. დავსწეროთ კანონები იმის შესახებ, თუ რის გაკეთება შეუძლია ადამიანს და რის არაა. მანდარინები კანონებს ზეპირათ დაისწავლიან დანარჩენები კი საქირების დროს დაეკითხებიან მათ; აი მაშინ თუ გინდა მოვიდეს „ის“ და დაგეკითხოს: „რას აკეთებდი დღესო?“—მიუგეტ: „ვაკეთებდი მას, რაც საქირაა, რაც კანონში გვიწერია!“ და ყველა ტკბილ ძილს მიეცემა. რასაკვირველია სხვები ვალდებული იქნებიან მანდარინებს რჩევისათვის ფული აძლონ. აბა ისინი ტყვილათ ხომ არ გამოილაყებენ გონებას კანონების ზეპირობით!

სიხარულის სხივი აუთამაშდა ყველას სახეზე.

უხაროდათ მანდარინებს, რადგან წიგნებში ჩხრეკა რაც უნდა იყოს უფრო ადვილია მიწაში ჩხრეკასთან შედარებით.

• უხაროდათ სხვებსაც, რადგან მათ ერჩიათ მანდარინისათვის ფულის მიცემა და დღითი მასთან ერთი წამით ლაპარაკი, ვიდრე სინდისთან მთელი ღამით საუბარი.

შეუდგენ კანონების წერას. ასწერეს ყველაფერი, რის გაკეთება შეეძლო ადამიანს და რის არაა.

გაათავეს.

ბრძენთა-ბრძენი აპუ-ო კი დასვეს უუმალეს მანდარინად.

და დაიწყო ყველასათვის ტკბილი და უზრუნველი ცხოვრება.

აი, ვსთქვით უნდა ადამიანს რისიმე გაკეთება. ის მაშინვე გარბის მანდარინთან, ამოაწყობს მის წინაშე საჩუქრებს და მიმართავს:

— გამარჯობა, ბრძენთა-ბრძენო! აბა ერთი გადმომიშალეთ თქვენი კანონი, —რის გაკეთება შემიძლია ამ შემთხვევაში?

ან, როცა მოწინააღმდეგეთ ერთმანეთ შორის დავა აქვთ, —ორთავე მიღის მანდარინთან, ორთავე ამოალაგებს მის წინაშე საჩუქრებს და ეუბნებიან:

— აბა გეთაყვა, გადაშალეთ კანონი, ვინ არის ჩვენ შორის მართალი?

მხოლოდ ყველაზე უფრო საწყლები და უღარიბესნი, რომელთაც მანდარინისათვის მისაცემიც კი არა გააჩნდათ რა, — ისინი იტანჯებოდნენ უძილობით. სხვები კი, როცა ღამით მათთან, სინდისი მივიდოდა ასე უბასუხებდა:

— აბა რას მოძგრები ჩემთან? მე ისე ვიქცევი, როგორც კანონში სწერია! რას მეკითხები!

ამ სიტყვებით გადბრუნდებოდნენ მეორე გვერდზე და ხერხვას ამოუშვებდნენ.

თვით ბრძენი ლი-ხან-ძუ, რომელიც ყველაზე მეტათ იტანჯებოდა უძილობისგან, ახლა მხოლოდ გაიცინებდა ხოლმე, როცა ღამით მასთან მისულ სინდისს დაინახავდა:

— ააა... გამარჯობა მშვენიერებავ! აბა რას იტყვი?

— რას შვრები, შენ ხომ მთელი სიძიდირს უკან დაბრუნება გინდა? — ეკითხებოდა სინდისი და თან დააცქერდებოდა თავის ღრმა თვალებით, რომელშიაც ვარსკვლავები ციმციმებდა.

— კი, მაგრამ მე მაქვს განა ამის უფლება? — ხარხარი უბასუხებდა ლი-ხან-ძუ, — განა არ იცი კანონში რა სწერია?

„თვითელი საკუთრება ეკუთვნის შესაკუთრეს და მის შთამომავლობას“ როგორ შეიძლება შეხვისი ქონება გავცე, თუ ჩემი შთამომავლობა ამაზე თანხმა არ არის? გამოდის — ან მე ქურდი ვარ და მათ ვპარავ, ან და გიყი, რადგან თავისთავს ვპარავ! კანონში კი ასე სწერია:

„ქურდს და გიყს ბორკილები გაეყაროს“ აი ხომ ხედავ როგორ ყოფილა საქვე. ახლა კი თავი მანებე, მინდა დავიძინო, შენც გირჩევ თავი ანებო ტყვილა უბრალო ხეტილს და ტკბილ ძილს მიეცე“.

ამ სიტყვაზე ის შემოტრიალდებოდა და მშვიდად ჩაიძინებდა. ერთი სიტყვით სინდისს ყველგან ერთი და იგივე ესმოდა:

თავი დავგანებე! ჩვენ რა ვიცით! როგორც მანდარინები გვირჩევენ ისე ვიქცევით, მიღი და იმით დაეკითხე. ჩვენ კანონს ვემორჩილებით!

წავიდა სინდისი მანდარინებთან.

რისთვის არის, რომ მე აღარავინ მისმენს? — დაეკითხა იგი მათ.

მანდარინები იცინიან.

— მაშ კანონები რისთვის არის? აბა როგორ შეიძლება ადამიანები შენ გისმენდენ და ისე მოქმედებდენ? ეგებ ვინმემ ვერ გამოგოს, ან მოიტყუოს, ეს გენიალური გამოგონებაა! ტყვილათ კიარ უბოძებიათ ამის გამოგონებისათვის ა-პუ-ოსთვისაც უმაღლესი მანდარინობა!

ამის გაგონებაზე წავიდა სინდისი პირ-და პირ ბრძენთა-ბრძენ ა-პუ-ოსთან.

ოდნავ შეეხო მას და შეჩერდა.

გაიღია ა-პუ-ომ და ზეზე წამოხტა.

— რა ნება გაქვს შენ ღამით, დაუკოთხავათ სხვის სახლში შემოიპარო? რა სწერია კანონში? „ვინც ღამით ჩუმად, სხვის სახლში შეიპარება,— ის ქურდია და ციხეში უნდა ჩაისვას“—ო!

— მე საქურდლად შენთან არ მოვსულვარ! — უპასუხა სინდისმა,— მე სინდისი ვარ!

— მაშ ჩვენი კანონით შენ მეძავი დედა-კაცი ხარ. კანონში ნათლად არის ნათქვამი: „ქალი რომელიც ღამით მივა უცხო მამაკაცთან — ის მეძავია და როგორც ასეთი ჩასვით ციხეში“—ო, მაშ შენ თუ ქურდი არა, მეძავი დედა-კაცი ყოფილხარ!

— როგორ თუ მეძავი? — წამოიძახა სინდისმა — რას ამბობ?

— ააა, მაშ შენ არც გარყენილი ქალი ხარ, არც ქურდი, მაგრამ არ ემორჩილები კანონს! ამგვარ შემთხვევაზედაც სწერია კანონი:

„ვინც წინააღმდეგება კანონს, ის ჩასთვალეთ კანონის მტრათ და ჩასვით ციხეში“ აბა ხალხო! გაუყარეთ ბორკილები ამ დედა-კაცს და საუკუნოთ ჩაკეტეთ ციხეში, როგორც გარყენილი, შემჩნეული ქურდობაში და დაქერილი კანონის აშკარა წინააღმდეგობისათვის:

გაუყარეს სინდისს ბორკილები და ჩაკეტეს. ამის შემდეგ ის, რასაკვირველია, არავისთან მიდიოდა, არც არავის აწუხებდა.

ამიტომაც ის სრულიად დაივიწყეს.

მხოლოდ, როცა რომელიმე ბრიყვი ადამიანი მანდარინებზე გულმოსული დაიყვირებდა:

— „თქვენ სინდისი არა გაქვთო“

მაშინ მას გადაუშლიდენ ქაღალდს და აჩვენებდენ, რომ სინდისი ცხრა კლიტულში იყო ჩამწყტებული.

— მაშ ყოფილა, თუ ის ჩვენ ციხეში გვყავს დაქერილი“

უპასუხებდენ მას.

ბრიყვი ჩაჩუმდებოდა:

ხედავდა, რომ სიმაართლე მათკენ იყო.

მას შემდეგ მშვიდათ და წყნარათ მიმდინარეობს ადამიანთა ცხოვრება.

ბოდბიპენტა.

მარსელიოზა

(ეშმაკის მათრახის კამისარიატების)

აღსრულდა მოკვდა აზრის ჯალათი!

სისხლით მძღარი და განაღვი
ვანც კი გადაჩა, საპყრობილეში
მარხია მათი ცოცხალი ლეში.

ჩვენ აღარ გვინდა იმათი სიბრძენე,

აღარ გვაშინებს მათი მუქარა;

გვეყო ამდენი აზრის მონობა,

რცელაკიაში შემოკრბით ჩქარა!..

დავწეროთ ლექსი, დავწეროთ პროზა,

აზრმა იპოვა ფართე გზა-კვალი;

შემოვიკრიბოთ ხალხი მაშგარლი,

და ბრძოლის ველზე: წინ, წინ; წინ,

გვეყო ესოდენ გრძნობის დაზნობა,

თვალს გვიჭრებდა თეთრი ფურცელი!

გულში ანთო ნათელ ჩირაღდნათ

აზრი და გრძნობა გაუფურჩნელი!..

ძმანო, ავიღოთ ერთობის ჩანგი,

ავამქუხაროთ გრძნობის მდინარე,

გამოვაფხიზლოთ ტკბილი სიცილით

თუ ვინმე დარჩა კიდევ ძმინარე.

დავწეროთ ლექსი, დავწეროთ პროზა,

აზრმა იპოვა ფართე გზა-კვალი;

შემოვიკრიფოთ ხალხი მაშგარლი,

და ბრძოლის ველზე: წინ, წინ, წინ!..

დღეს ერთი წამი საუკუნეა!

ცხოვრება ადგამს მღვეის ნაბიჯებს,

გავყვით მას ძმანო, თორემ შეერცხვებით,

უკეთუ თავზე გადაგვაბიჯებს.

მივხედოთ ამ ჩვენ ბეჭდით ორგანოს,

ამ სიმაგრეში თავი ვიგულოთ,

აქედან ვცემოთ ჩვენ მტრებს მათრახი,

მოძმე ვაცინოთ ვამხიარულოთ!..

დავწეროთ ლექსი, დავწეროთ პროზა,
 აზრმა იპოვა ფართე გზა კვალი;
 შამოვიკრიფოთ ხალხი მაშვრალი,
 და ბრძოლის ველზე წინ, წინ, წინ,
 თუ სადმე მტერმა თავი წამოყოს,
 და ჩვენ სიმაგრეს ის დაემუქროს;
 მყისვე ვეკვეთოთ, — თუნდ ჩვენი გული,
 ჯალათის ხელმა შუა განგმიროს...

ჩვენ სისხლზე იშვა თავისუფლება,
 ჩვენი ძვლები აქვს მას საძირკველათ;
 ვიდრე დაუთმოთ, ძმანო, ეშმაკო!
 გვიჯობს დავეცეთ ბრძოლისა ველათ!..

დავსწეროთ ლექსი, დავსწეროთ პროზა,
 აზრმა იპოვა ფართე გზა კვალი;
 შამოვიკრიბოთ ხალხი მაშვრალი,
 და ბრძოლის ველზე: წინ, წინ, წინ...

ვინც სასიკვდილოთ არ ხართ დაქრილი,
 რაღას უნახავთ თქვენს ნიჭის ძალას?!

თუ რომ ამ დროში ვერაფერს დავწეროთ,
 მტვერი დაფარავს თქვენს თავის ქალას...

ღრმათ ჩაიხედოთ ცხოვრების გულში,
 იქ არის თქვენთვის უხვი მასალა;

რაღას უყურებთ? ხომ აღარ გეტანჯავს,
 მთავრობაძეთა უხეში ძალა?

- დავსწეროთ ლექსი, დავსწეროთ პროზა,
 აზრმა იპოვა ფართე გზა კვალი;
 შამოვიკრიბოთ ხალხი მაშვრალი,
 და ბრძოლის ველზე: წინ, წინ, წინ, წინ...

როკოკო.

ფ ო ს ტ ა

ქარ-ტყეცხლს. „აბა ვინ არის დღეს ბრიყვი
 კალამს ხელი არ მოჰკიდოს,
 ავტორიტეტი მან თვისი
 ამითი აღარ აღიდოს“-ო.

სწერია თქვენს ლექსში. სრული ქეშმარიტე-
 ბაა: ძლიერ ბევრმა ბრიყვმა მოჰკიდა ხელი კალამს,
 მაგრამ ჯერ კიდევ ბევრი დარჩა.

სიმონ ქუთაიშვილს. თფილისის აღმასრულებელ
 კომიტეტთან არსებობს კომისია ბინის საკითხთა
 შესახებ. თქვენნი ლექსით სწორეთ აი ამ კომისიას
 უნდა მიმართოთ.

გრიგოლ კაჭარავს. უძვირფასესი იუმორისტიუ-
 ლი ნაწილი თქვენი „მოგონებისა“ ჩვენს ჟურნალ-
 ში რევოლიუციის წინეთაც იყო მოთავსებული.

ბ-ნ შაფს. პასუხი ცოტა დაგვიგვიანდა, მაგ-
 რამ როცა თქვენი „შარადა“ გადავცით, ამხანაგი
 ეშმაკი ნარდს თამაშობდა აზხ. მორიელთან. გადა-
 ხედა და წარმოსთქვა: „დავ მალე“. ჩვენ ეშმაკთან
 კამათის უფლება არა გვაქვს, ვინაიდან დისციპლი-
 ნას ყველაფერზე მალლა ვაყენებთ, ავიღეთ თქვენი
 შარადა და დავმალეთ.

„მ რ თ ო ბ ა“

მიიღება ხელის მოწერა 1917 წლისათვის

ბაზეთი ლიხს როგორც თფილისში, ისე პარონციაში მთელი წლით 15 მანეთი, ნახევარი წლით 8 მ.
 სამი თვით 4 მან 20 კაპ., მათი თვით 1 მან. 40 კაპ

კასეთის ფასი ხელის მომწერლებმა წინდაწინ უნდა გადაიხადონ, ნისიათ არავის ვაკვ ხაზენება
 ფოსტით ხელის მომწერლებმა ფული შემდეგი ადრესით უნდა გამოგზავნონ: Тифлись, почтовый

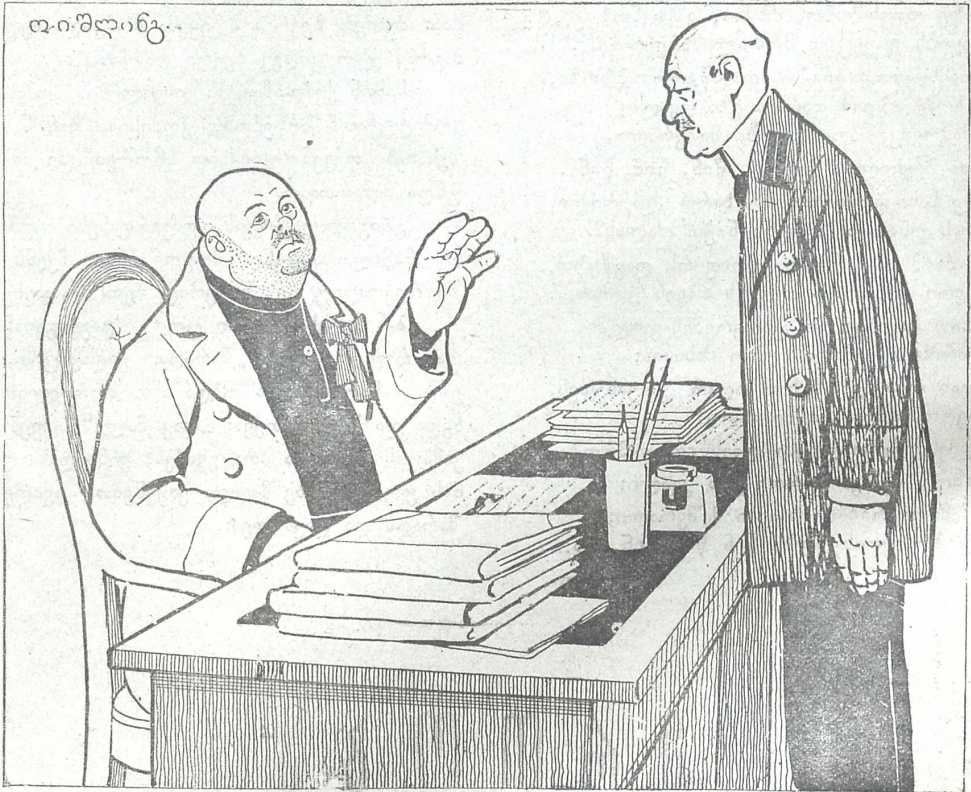
ящикъ № 199, Власію Малакіевичу Бохохадзе.

თფილისის ხელის მომწერლებმა ფული უნდა შეიტანონ კანტორა „ბანათობაში“ ოლდ ს ქუჩა №6.

ბიუროკრატიულ წრეებში

დ.ი.შლინგ.

გამგე სამობ. განყოფილებისა (ხელოვნების) დროებას გამოიცვალა... უბრძანე განყოფილების ყველა საქმეებს კანი გამოუცვალონ. შემოაწვიეთ წითელი ქალაქი.. ამის შემდეგ ვინ იფიქრებს, რომ ჩვენ შაგრაზმელთა ჯგუფს წვეკუთნოით...